

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 70 lir (za inozemstvo 75 lir), za 1/2 leta 35 lir, za 1/4 leta 17.50 lir, mesečno 6.— lir. Tedenska izdaja letno 25 lir. Plača in tožile v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

IZKLUČNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE in Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

Izhaja vsak torek in petek

Ljubljana, petek 11. decembra 1942-XXI

Cena posamezni številki 0'60

Odpiranje in zapiranje trgovinskih obratovalnic

Združenje trgovcev Ljubljanske pokrajine opozarja članstvo, naj se strogo ravna po odpiralnem in zapiralnem času trgovinskih obratovalnic, da se izogne strogim kazenskim posledicam. Naredba o odpiranju in zapiranju trgovinskih obratovalnic je bila objavljena v »Trgovskem listu« št. 74 z dne 18. septembra t. l.

Prijava »številca točk« v blagu in nabavnih

Trgovci, ki prodajajo tekstilno, oblačilno blago ter obutev, naj takoj dvignejo predpisane prijave v pisarni Združenja trgovcev Ljubljanske pokrajine.

Vsak obrat je dolžan vzeti dva izvoda. Prijavit se morajo vsi, ki so morali predložiti inventure. Prijave morajo biti vložene do dne 30. t. m. pri Pokrajinskem svetu korporacij.

Obdačenje trinajste plače

Davčna uprava za mesto Ljubljana razglasi:

Ker mnoga podjetja v tem mesecu izplačujejo svojim nameščenim trinajsto plačo, božičnico itd., opozarjamo vsa podjetja na zakonska določila, po katerih so dolžna pravilno odtegovati uslužbenki davek. Določila so sledeča: Ako so trinajste plače, božičnice itd. določene pogodbeno, imajo značaj ponavljajočih se dohodkov, ki jih je treba prišteti redni plači dotičnega meseca, v katerem se ti dohodki izplačajo. Od skupnega zneska je treba izračunati in plačati davek po čl. 95. ter vse druge sporedne davščine. Ako pa trinajste plače ali božičnice niso določene pogodbeno, jih je smatrati kot dohodke, ki se pojavljajo od časa do časa in se zato obdačijo po čl. 96. Pripominjamo, da so ti dohodki zavezani avtonomnim dokladam, ki znašajo 125% od osnove, to je od uslužbenskega davka. Prav tako so ti dohodki zavezani obrambnemu prispevku ter event. socialni občinski davščini.

Zadružništvo v Ljubljanski pokrajini

Po »Narodnem gospodarju«, glasilu Zavoda za zadružništvo, je bilo na dan 1. oktobra v Ljubljanski pokrajini 392 zadrug, od katerih je bilo v likvidaciji 29. Po posameznih vrstah je bilo zadrug:

	v likvidaciji	vseh
kreditnih	138	8
nabavno-pro-		
dajnih	75	2
stavbenih	47	4
živilno-rejskih	24	1
strojnih	18	0
mlekarskih	16	1
obrtnih	6	5
vodovodnih	6	0
osrednjih	2	0
raznih	31	8
skupno	363	29

Ali ste že poravnali naročnino?

Valute in cene po vojni

V gospodarskih strokovnih listih se že mnogo razpravlja o po-vojnih gospodarskih vprašanjih. Posebno veliko zanimanje pa je za vprašanja zunanje trgovine, za gibanje cen ter za valutna vprašanja. Na uvodnem mestu razpravlja o teh vprašanjih tudi zadnji »Internationaler Holzmarkt« in v informacijo naših bralcev objavljamo glavne misli njegovih izvajanj.

Uvodoma svojega članka naglašaja, da je zlato izgubilo na pomenu ne le kot kovina, temveč kot valutna podlaga in v tem oziru svoje stare veljave ne bo več dobilo. Dežele z zlato veljavo so samo še na papirju in celo v Združenih državah Severne Amerike, kjer je nakopičeno vse zlato sveta, ne morejo reči, da bi bilo to zlato podlaga za valuto, kajti nasprotno je res, da je v ameriških državah inflacija, proti kateri si oficialni krogi kar ne znajo pomagati.

Storili so se sicer razni poskusi za pobijanje inflacije. Tako so se za ta ali oni predmet določile trdne cene, nadalje skušajo dirigirati agrarno proizvodnjo in preprečiti novo dviganje mezd. Vsi ti poskusi pa niso daleč privedli in poškast inflacije grozi še nadalje ameriškemu gospodarstvu. Tudi Anglija je v inflacijski spirali, kakor se je izrazil londonski list »Times«. Mnenja, kako naj se ta inflacija ustavi, so tako različna, da se med tem inflacijska spirala samo dviga. V Nemčiji pa so nevarnost inflacije že davno zatrli. S tržnimi ureditvami, uveljavitvijo dviga cen in mezd, s tarifnim redom in podobnimi ukrepi je obdano gibanje cen in mezd s tako močnim okvirom, da ni v Nemčiji nikake nevarnosti za inflacijo.

Poleg inflacije je obrestna mera zlasti važna za finansiranje vojne. V totalni vojni morajo gledati vse države na to, da vodijo vojno tako pcceni, kakor je to sploh mogoče. Kako velikega pomena je višina obrestne mere, na to opozarja berlinska trgovinska družba v svojem najnovejšem poročilu.

Na vsak način pa se morejo gledati obrestne mere razlikovati tri skupine. V prvi skupini so države, v katerih znaša obrestna mera za državne emisije 3.5 odstotka. V tej skupini so Nemčija, Nizozemska, Belgija in Francija. Dežele z višjo obrestno mero tvorijo drugo skupino in v tej so: Italija, Danska in jugovzhodne evropske države. Manj ko 3.5% pa znaša obrestna mera v Švici, Švedski, Vel. Britaniji in USA in te tvorijo tretjo skupino.

V Združenih državah Severne Amerike in Angliji so dvigi cen za vse industrijske izdelke in živila na dnevnem redu, vzporedno pa se vedno bolj pogostno pojavlja pomanjkanje blaga. O tem posebno zgovorno govore borzni tečaji v USA. Tako se je dvignila na borzi v Winnipegu od junija 1939 do avgusta 1942 cena pšenice za bušel od 51.25 na 90 centov, rži od 41 na 52.50, ječmena od 41.12 na 47.12, koruze od 47.12 na 86.37. V istem času se je na borzah dvignila cena sladkorja od 1.55 na 2.63 za funt, kave od 7.5 na 13.75, kavčuka od 16.37 na 24.87, bakra od 10 na 17, cinka od 4.50 na 8.25 itd. Še v večji meri pa se je podražil les, ker se je potrošnja zelo

dvignila, zaradi transportnih težav pa je odpošiljanje lesa z zapada na vzhod zelo oteženo. Lesa zato primanjkuje in po računih »National Hardwood Lumber Association« se ceni, da petina potrebe ni krita. Samo za karoserije vojaških avtomobilov se potrebuje 24 milijonov kubičnih čevljev letno, vojna mornarica pa potrebuje celo 30 milijonov kub. čevljev. Tako velikih količin pa na trgu ni.

Posebno pa primanjkuje vezanih plošč, ki se zlasti potrebujejo pri izdelavi hitrih čolnov, polagalcev min, tovornih ladij in za vojaške zgradnje. Tudi če bi se proizvodnja v l. 1941. povečala za trikratno, se ne bi mogle kriti vse potrebe. Tako velik dvig proizvodnje pa je zaradi pomanjkanja strokovnih delavcev sploh nemogoče.

Najbolj stabilne cene za les ima orez dvoma Nemčija, ker se cene v Nemčiji sploh niso spremenile. Deske standardne dimenzije kakor paralelno obrobene deske

iglavcev (smreke in jelke) ter plohi III. kakovosti, 8 do 17 cm široke, so veljale l. 1938. v količinah do 20 m³ na Dunaju 54 RM ter tovorni dodatek 3 RM, danes pa veljajo natančno toliko. Tudi za druge lesne vrste veljajo praktično stare cene. A tudi v novem gospodarskem letu 1942/43 se cene ne spremenijo.

V vseh drugih evropskih državah so se lesne cene dvignile, najbolj v južnovzhodnih. Povsod pa so skušali dvig cen zaustaviti in večinoma se je to tudi posrečilo. A tudi v deželah z visokovredno valuto so morali nastopiti proti dviganju cen. To velja zlasti za Švico, ki je letos določila fiksne cene za mnogo več vrst lesa kot lani. Celo Švedska, ki je mislila, da more shajati brez od države določenih trdnih cen, je morala sedaj vsaj za neke vrste lesa odrediti maksimalne cenike.

Krog ureditve lesnega trga se torej v evropskem prostoru zaključuje.

Gospodarska prizadevanja Portugalske

Portugalski ministrski predsednik Salazar je nekoč dejal: »Žrtvovati se mora nebstveno bistvenemu, materija duhu, veličina ravnovesju, bogastvo pravičnosti, gospodarjenje iz polnega varčevanja in osebnih prepričanj sodelovanju.« Ta misel je bila izrečena v času, ko še nihče ni mogel predvideti sedanjih razmer, pravilnost te misli pa se je sedaj izkazala.

Cilj portugalske vlade je bil od vsega početka doseči normalno stanje, če je to v sedanjih razmerah sploh mogoče. Da bi se to doseglo, se je moral predvsem pustiti svobodni razvoj denarni veljavni in cenam. Nobenega dvoma ni, da je danes escudo ena najbolj stabilnih valut na svetu. Glede cen so bile težave večje, in sicer v prvi vrsti zaradi odvisnosti Portugalske od zunanje trgovine. Vojna je povečala pomanjkanje na to- naži in je podražila transportne stroške neizmerno. Portugalska je bila v tem srečnem položaju, da je mogla povečati izvoz svojih glavnih izvoznih proizvodov, namreč wolframa in kositra, katerih vrednost je med tem zelo narasla. Na ta način je mogla Portugalska ohraniti nivo cen na domačem trgu, poleg tega pa uvozni presežek izpremeniti v izvozni presežek. Mestoma za več ko sto odstotkov narasle cene pa bi mogle povzročiti, da bi se cene uvoznega blaga prilagodile portugalskim izvoznim cenam, kar bi imelo

za posledico draginjo. To pa je portugalska vlada na vsak način hotela preprečiti. Zaradi tega je postavila portugalska vlada izvoz wolframa, ki je bil do tedaj prost, pod državno kontrolo. Ta ukrep vlade je dokazal, da je vlada odločena braniti gospodarski položaj dežele z enako odločnostjo ko portugalsko nevtralnost.

Gospodarski položaj dežele je zaradi razširjenja vojne postal težavnejši. Tudi življenjski pogoji delovnega ljudstva so bili od tega zadeti. Stavka delavcev pri mestni cestni železnici, ki je v angleških rokah, je imela izrazito politični značaj. Ta poskus pa je vlada v kalu zatrla. Smer vladne gospodarske politike se je izkazala kot pravilna. Portugalska industrija se je zavedla svoje sile in je začela v večji meri proizvajati. S tem je zagotovila uspeh proizvodne bitke, ki jo je začel pred enim letom portugalski gospodarski minister z geslom: Varčuj in proizvaj! Sedaj gre v prvi vrsti za to, da se zagotovita industriji potrebni premog in železo. Nadalje je potrebno, da se oskrbi kmetijstvo s potrebnim umetnim gnojivom. V zvezi s tem je za Portugalsko silno važno, kako se bodo v bodoče razvijali dogodki v Severni Afriki, ker je od tu dobivala fosfate. Aktualno je tudi še vprašanje ladijskega prostora, tudi če bi se Portugalski posrečilo, da bi zgradila ali nakupila nove trgovinske ladje.

Nova ureditev kartelov v Nemčiji

Z naredbo, ki je bila objavljena v nemškem uradnem listu z dne 27. oktobra, se je izvedla nova ureditev kartelov v Nemčiji in njih prilagoditev narodno-socialističnemu naziranju o gospodarstvu. Hkrati s to naredbo so se vse gospodarske skupine pozvale, da stavijo predloge in nasvete, kako bi se mogli karteli omejiti. Po tej naredbi ima državni gospodarski minister polno možnost, da nastopi proti vsem monopolnim pozicijam velikih podjetij. Pri tem mu

bodo pomagale razne strokovne skupine s svojimi izkušnjami in nasveti. O pomenu nove naredbe o kartelih piše dunajski »Südost-Echo« med drugim:

Dokler so se določale cene na podlagi ponudbe in povpraševanja, pri čemer se je smatrala najcenejša proizvodnja in najdražja prodaja kot idealno stanje za proizvajalca in prodajalca, so imeli dogovori, ki naj ta ideal zagotove, vsekakor svoj smisel. Visoke cene so vabile k ustanovitvi novih pod-

jetij, tvegale so se tudi velike vsote za poskusne tovarne in spekulativne investicije, kar je tudi mnogo pripomoglo k razvoju industrije. Seveda pa so se pri tem pokazale tudi slabe strani. Tako so se zaprile velike vsote denarja, ki so potem drugod manjkale in ustanovila so se tudi čisto odvisna podjetja. Nastala je nadprodukcija in kot njena posledica brezobzirna tekma za odjemalci. Da bi se tej tekmi napravil konec, so nastali karteli. Njih ustanovitev ni bila lahka, temveč so bila potrebna dolgotrajna pogajanja. Ko pa se je z omejitvijo proizvodnje in razdelitvijo kvot dosegla neka ureditev trga, se je to zgodilo ne zaradi potrošnikov, t. j. celote, temveč iz čisto zasebnih egoističnih motivov. Vedno bolj se je izkazalo, da so karteli v korist samo slabšim podjetjem, ki so si pustila z vstopom v kartel odkupiti svojo šibko proizvodnjo silo z visokimi cenami in ustrezajočimi kvotami. Po cenah teh najslabših proizvajalcev so se nato določale cene najceneje proizvajajočih tovarn. Na ta način so bile kartelom zajamčene visoke cene in velikanški dobički. Da to ni bilo v korist javnosti, je jasno.

Država dolgo ni nič storila proti kartelom. Do leta 1923. je bilo v Nemčiji ustanavljanje in poslovanje kartelov popolnoma prosto. To leto pa je izšla naredba proti zlorabi gospodarske premoči, ki se je smatrala kot prvi korak države proti kartelom. Prodrila je misel, da je država dolžna, da zaščiti potrošnike proti kartelom. Pravo nadzorstvo nad karteli pa je uvedel šele leta 1933 izdani narodno-socialistični zakon o obveznih kartelih. Do takrat pa je število samo industrijskih kartelov naraslo že na 2000, še mnogo več pa je bilo trgovinskih.

Vojni dogodki in prilagoditev vsega nemškega gospodarstva za vojne potrebe so vzeli kartelom vsak smisel, ker ni več boja za trg, ko je vendar glavni odjemalec država. Še manj smisla ima razdeljevanje kvot, ker je treba iz vsake proizvodnje iztisniti največjo storilnost. Na mesto kartelov so zato stopile državne zveze posameznih proizvodnih strok. V času, ko se mora vse vojno gospodarstvo voditi enotno in ko se zasebni posebni interesi ne morejo upoštevati, mora imeti država pravico, da razveljavi tudi pogodbe, ki naj ohranijo razne monopolistične pozicije.

Dosedaj ni bilo potrebnih zakonitih določb, da bi mogla država s pozitivnimi navodili urejati naloge prostovoljnih zvez, ki so vplivale na trg. Z novo naredbo je država dobila to možnost in državni gospodarski minister je dobil urejanje trga popolnoma v svoje roke. Minister more sedaj zasebne dogovore zaradi trga razveljaviti, kartelne organizacije razpustiti in preprečiti, da bi karteli neugodno vplivali na trg.

Danes je v Nemčiji vseh industrijskih kartelov okoli 2500, od katerih pa je 1000 samo na papirju, ti morejo brez vsega izginiti. Na vsak način se je z novo naredbo uveljavila tudi v industrijskem sektorju misel, da je trg pod državnim nadzorstvom. Še nadalje pa ostane živo sodelovanje raznih strokovnih skupin z oblastmi. Zdravo urejanje trga in povečanje storilnosti sta z novo naredbo zajamčena.

Iz italijanskega gospodarstva

Italijansko-romunska trgovinska pogodba je bila podpisana v nedeljo. Po novi trgovinski pogodbi se bo izmenjava blaga med obema državama povečala. Razen petrolejskih proizvodov bo dobavljala Romunija Italiji tudi kmetijske proizvode. Italija pa bo dobavljala Romuniji tekstilne predmete, surovine in polfabrikate, kemične in farmacevtske izdelke ter druge industrijske izdelke.

Italijanska vlada je izdala razne ukrepe, da se še poveča italijanska proizvodnja naravnih svile. Razpisane so za proizvajalce posebne premije, če njih izkupiček ne bi dosegel osnovne cene. Ta cena pa se določi vsako leto na novo za blago, ki da iz 10 kg konov 1 kg svile.

Korporacijski minister je s posebnim razglasom opozoril na važnost proizvodnje koristnega lesa. Vse ovire je treba odstraniti, da se proizvodnja tega lesa poveča. Nadalje je treba skrbeti za to, da se koristni les hitro in pravilno razdeli med potrošnike. Pokrajinski korporacijski sveti naj vsak mesec ukrenejo vse potrebno, da se odpravijo vse težave.

Po novem dogovoru med Italijo in Bolgarsko se poleg že dosedaj določenih nakazil dovolijo prednosti tudi nakazilom na podlagi blagovnega prometa med Italijansko-albansko carinsko zvezo in Bolgarsko.

Ustanovila se je italijansko-nemška kemična družba »Siprozolfi« (Società per incremento produzion zolfi). Delniška glavica družbe je zaenkrat določena na 300.000 lir. Naloga nove družbe je, da s posebnim postopkom poveča proizvodnjo žvepla. Pri družbi je udeležena nemška družba F. G. Farbenindustrie.

Proizvajanje igrač iz lesa je v Italiji prepovedano. Prodaja že izdelanih lesenih igrač je dovoljena do 1. marca 1943.

Guverner Dalmazije je s posebno naredbo uredil vnovčenje letošnjega vinskega pridelka. 50% pridelka je določenega za domači konsum, 50% pa za izvoz in za destilacijo. Pri prodaji vina za izvoz in destilacijo doseže vinogradnik višje cene ter bo zato vinogradnikom močno pomagano, ker je tako velik odstotek vina določen za izvoz in destilacijo.

Prostovoljna oddaja živine je sedaj v Italiji večja kakor dolžnostna, ki znaša 35% stanja živine dne 20. junija. Vzrok je v tem, ker kmetovalci prodajajo sedaj živino, ki je ne mislijo prekrmiti čez zimo. Oddaja svinj pa je nekoliko manjša ko lani. Kontrola zakola doma se je poostрила. Število svinj, ki se pitajo, je letos večje ko lani. Za ovce in koze je bila 1. oktobra uvedena delna obvezna oddaja prireje.

Triestinska družba za testenine se fuzionira z družbo Triestinske testenine, s sedežem v Milanu. Glavnica se zviša na 5 milijonov lir.

Španska zunanja trgovina

Iz članka L. O. Delfina v listu »Commercio e Autarchia« posnemamo naslednje podatke:

Med glavne čimbenice, ki ovirajo ugoden razvoj španske trgovine, je treba šteti tudi pomanjkljivost španskega prometa. Špansko železniško omrežje, ki se je v letih 1910 do 1935 povečalo samo za 2633 kilometrov, je med najbolj zaostalimi evropskimi omrežji, ki ima skupno dolžino 16.747 kilometrov ali 31 km za vsakih 1000 km² površine ali 71 km za vsake 100.000 prebivalcev. Železnice se upravljajo večinoma od zasebnih družb in imajo tračnice, ki se večinoma razlikujejo po širini od mednarodnih. Tako je 1 meter širokih tračnic 4496 km, druge pa so široke po 1.6 in 1.4 metra. Železnice pa se tudi niso delale z ozirom na gospodarske potrebe. Dostikrat podaljšujejo železnice oddaljenost med kraji in s tem dražje prevoz blaga in oseb.

Glede zunanje trgovine Španije pokaže že bežen pogled na statistične podatke, da je bila njena bilanca skozi leta pasivna in njen obseg zelo skromen. Razmerje med špansko zunanjo trgovino in svetovno trgovino kažejo naslednje številke. Glede uvoza je bil španski odstotek 1. 1929. 1.48 in je bila Španija na 15. mestu, 1. 1932. glede izvoza pa z 1.23% na 22. mestu, v vsej trgovini pa z 1.36% na 17. mestu. 1. 1932. pa je padla Španija glede uvoza s 15. na 17. mesto, glede izvoza pa na 23. mesto; 1. 1938. glede uvoza na 32., glede izvoza na 40. in glede vse izvozne trgovine na 37. mesto.

1. 1935. je bila Španija v evropski zunanji trgovini (brez Rusije) na 10. mestu glede uvoza, na istem mestu ko Danska, glede izvoza pa na 11. mestu. 54% njenega uvoza je prišlo iz Evrope, od njenega izvoza pa je odšlo 70% v Evropo, 30% pa v druge dežele sveta.

Pregledno sliko o španski zunanji trgovini dajejo številke o španskem uvozu in izvozu po treh glavnih skupinah.

V odstotkih je Španija uvozila			
	živil in živine	surovin	industrijskih izdelkov
1897—1901	18.5	45.5	35.9
1902—1911	16.9	51.1	32.0
1913	23.1	39.0	37.9
1927	17.3	36.1	46.5
1930	15.8	34.8	49.4
1934	16.5	35.2	47.9
1940	40.8	29.0	30.3

Izvozila pa je Španija v odstotkih:

	živil in živine	surovin	industrijskih izdelkov
1897—1901	36.3	38.0	25.7
1902—1911	36.2	38.6	25.2
1913	43.8	30.8	25.4
1927	54.2	25.8	20.7
1930	56.8	15.4	27.8
1934	65.1	16.0	18.9
1940	57.8	20.2	21.9

Trgovinske stike je imela Španija z 89 državami. Od teh je 22

prodalo Španiji na leto blaga za več ko 10 milijonov zlatih pezet. 30 za 1—10 milijonov in 37 za manj ko 1 milijon. Samo 10 dežel pa je kupilo v Španiji blaga za po več ko 10 milijonov pezet, 25 za 1—10 milijonov, 3 pa za manj ko po 1 milijon.

Uvoz Španije je v zadnjih letih močno nazadoval. L. 1931. je znašal 1.175, 1. 1934. 855, 1. 1940. 620 in 1. 1941. 549 milijonov pezet.

Uvozila pa je Španija (v milijonih zlatih pezet) 1. 1941.: žitarice za 111.8, predmetov »uradne« trgovine in monopola 65.2, kemičnih izdelkov in barv 59.2, strojev in aparatov 58.8, sočivja in sadja za 55.8, surovega bombaža za 43.8, rud 26.5, kolonialnega blaga za 26.6.

1. 1941. je uvozila Španija največ blaga iz Argentine (9.87 odstotkov vsega uvoza), nato slede v odstotkih države: Nemčija 9.33, USA 7.04, Anglija 3.84, Brazilija 3.75, Švica 3.15, Italija 3.11, Francoski Maroko 2.67, Francija 2.58, Mehika 2.09, Čile 1.53, Portugalska in Egipt po 1.22, Brit. Malezija 1.02, Indija 0.95. Španske kolonije pa so bile udeležene pri uvozu skupno z 20.17%.

Proizvodnja in oskrba na Madžarskem

Madžarski minister za oskrbo je govoril v parlamentu o aktualnih vprašanjih proizvodnje in oskrbe. Navedel je svoje razloge, zaradi katerih so se morali zmanjšati krušni obroki. Pri tem je navedel tudi podatke o žitni žetvi ter o letini krmil, ki nista dali zadovoljivih rezultatov. Težave bi se mogle premagati, če bi bila koruzna letina boljša. Ker se ne more v celoti kriti potreba na koruzi, se je morala omejiti oskrba kmetijskega prebivalstva s krmili. Tudi detelje in sena ter drugih krmil primanjkuje. Treba je zato z njimi skrbno varčevati. Oskrba s krompirjem je v glavnem zadovoljiva. Da se prepreči pomanjkanje stročnic, je bil promet z njimi primereno urejen. Proizvodnja oljnatega semena se je zaradi izdanih ukrepov povečala. Oskrba prebivalstva

Podobno ko uvoz je nazadoval v zadnjih letih tudi španski izvoz. Po vrednosti je znašal 1. 1931. 990, 1. 1934. 612, 1. 1940. 394 in 1. 1941. 521 milijonov zlatih pezet.

Izvozila pa je Španija (za milijonov pezet): živila 250, od teh sadja in sočivja 132, kemične izdelke in barve 53.7, surove kovine in obdelane 51.3, rude 26.8, volneni izdelki 25.1, surova plutovina in plutovinasti izdelki 51.3, surov in obdelan les 21.4, usnje in kože 18.7, bombažni izdelki 16.3, živali in živalski izdelki (brez kož) 1.8.

Največ španskega blaga je vzela 1. 1940. Anglija, namreč 22.75 odstotka vsega izvoza, leta 1941. pa Nemčija (31.04%), nato slede po odstotkih naslednje države: Italija 9.48, USA 8.14, Anglija 7.70, Švica 3.44, Francija 3.13, Portugalska 2.26, Japonska 1.50, Argentina 0.96, Kuba 0.69, Mehika 0.54, Francoski Maroko 0.42, Norveška 0.40, Švedska in Chile po 0.25.

Zlasti je treba omeniti veliko povečanje španskih dobav Nemčiji in Italiji. V letu 1941. so dosegle te 40.5% vsega španskega izvoza. Nemčija je kupovala na španskih trgih predvsem sveže sadje, rude, surove kovine, plutovino, živilske konzerve in kože, Italija pa konzerve, terpentin, kloroform, rudnine in kovino, plutovino, sveže sadje in druga živila.

z oljem se bo zato mogla zboljšati. Ni pa se zboljšala oskrba z mastjo, ker so se zaloge iz leta 1941. potrošile. Oskrba z mesom je brez motenj. Glede proizvodnje mleka je izjavil minister, da je pomanjkanje krme izsililo racionaliranje mlečne potrošnje.

Glede oskrbe z industrijskimi izdelki je izjavil minister, da je tudi ta zvezana s težavami. Zato namerava proizvodnjo luksuznega blaga omejiti in dovoliti samo proizvodnjo onih predmetov, ki so potrebni širokim slojem. Iz industrijskih surovin se bo izdelovalo tipizirano blago. Svoj vpliv bo še v večji meri ko dosedaj uporabil za standardizacijo blaga. Končno je izjavil minister, da bo z najstrožjimi ukrepi nastopil proti vsaki trgovini na črni borzi.

Vodi zemeljskega plina v Zgornji Italiji

V septembru 1941 so se začeli delati veliki vodi zemeljskega plina v Gornji Italiji. Sedaj so se objavile nekatere podrobnosti o teh vodih. Vod bo dolg 270 km. Vsa naprava je zamišljena tako, da se bo moglo zaenkrat dnevno 40.000 m³ metanskega plina pod pritiskom 200 atmosfer dobavljati potrošnikom, kar ustreza glede energije 50.000 litrom bencina. Trenutno je dogotovljen 64 km dolgi vod Piacenza—Milano. Približno 18 km dolgi razdelilni vod okoli Milana je skoraj dogotovljen. Do konca tega leta bo izročen obratovanju odsek voda Piacenza—Parma—Reggio Emilia z nekaterimi postranskimi vodi.

VELIKA
BLAZNIKOVA
PRATIKA
je izšla
1943

Bolgarska povečuje svojo industrijo

Bolgarska je uvažala letno približno 5500 ton modre galice v vrednosti 115 milijonov levov. Nadalje je uvažala tudi velike količine žveplene kisline v vrednosti 15 milijonov levov. Sedaj je bolgarska vlada sklenila, da zgradi lastno tovarno za modro galico in za žvepleno kislino. Obe tovarni naj bi zgradila uprava državnih premogovnikov. Stroški za obe tovarni so proračunani na poldrugo milijardo levov.

Promet z nepremičninami v Srbiji

V Srbiji je bila objavljena naredba o odsvojitvi nepremičnin. Po tej naredbi sta prodaja in nakup nepremičnin prepovedana, če ne dovolita generalni pooblaščenec za gospodarstvo v Srbiji ali od njega pooblaščenji urad izjeme. Nakup zemljišča na prostovoljni ali prisilni dražbi je dovoljen po istih pogojih. Tekoči postopki se smejo nadaljevati le, če se dobi za to posebno dovoljenje. Generalni pooblaščenec za gospodarstvo v Srbiji more dati Državni hipotekarni banki ali kateri drugi banki navodilo, da pridobi zemljišče po dogovorjenih in odobrenih pogojih.

Gospodarske vesti

Z naredbo Visokega komisarja sta se spojile občini Kočevje mesto in Kočevje okolica v eno občino Kočevje.

Na Bolgarskem so uvedli novo takso na uvoz in izvoz vsega blaga. 5 tisočink od vsega uvoženega in izvoženega blaga se mora odslej plačati v korist bolgarskemu Rdečemu križu.

Letošnji pridelek bombaža se v Turčiji ceni na 190.000 bal, kar je za 60 tisoč bal več ko lani. Turška vlada je dovolila nove kredite za izboljšanje bombažnih kultur. Nadalje namerava vlada zgraditi nove velike predilnice za bombaž ter tvornice za izdelovanje olja iz bombažnega semena.

Blagovne tarife so bile s 15. novembrom v Romuniji zvišane za 40 odstotkov. Samo za drva ostanejo do 31. marca v veljavi stare tarife. To je že peto zvišanje blagovne tarife v zadnjih letih.

V Romuniji so bile cene za drva znova zvišane in se sedaj gibljejo med 17.600 in 24.000 lejev neto vagon.

V Besarabiji so na poskusnih poljih v Kiliji pridelali na hektar 1200 do 2000 kg riža. Romunija namerava v prihodnjih štirih letih povečati kulturo riža na 3000 hektarjev.

Na Madžarskem so nabrali 14 milijonov kg tekstilnih odpadkov, ki so jih izročili tekstilnim tovarnam v predelavo. Zbiranje odpadkov pa se še nadaljuje ter računajo, da bodo samo v Budapešti nabrali 20 vagonov odpadkov.

Nacionalni svet za propagando in reklamo v Nemčiji je izdal nova navodila o reklamah. Po novih predpisih se prepoveduje reklama blaga, ki ni v neomejenih količinah na razpolago. Reklama za kontingentirane proizvode se more omejiti le na navodila potrošnikom. Tudi ni dovoljeno vzpodbujati k nakupu blaga, čigar potrošnja je racionalizirana. Takšni predmeti se ne smejo razstavljaliti v izložbah.

Posebna družba za raziskovanje lesa se je ustanovila v Berlinu. Vsi interesirani uradi in organizacije so udeležene pri novi družbi.

Švicarska komisija za proučevanje konjunktura je izdala poročilo o gospodarskem stanju v 3. četrtletju. Po tem poročilu se je oskrba z živilami in surovinami poslabšala. Bolj pa se občuti pomanjkanje surovin ko živil. Posrečilo se je omejiti dvigavanje cen.

Industrializacija Španske se z uspehom nadaljuje. Vlada je dovolila posebne kredite za postavitev ladjedelnice, za postavitev raznih preizkuševališč za rude itd. Tekstilna industrija Katalonije bo s so delovanjem Italije in Nemčije začela izdelovati umetna tkiva. Gra-de se nadalje nove tovarne za izdelavo stanične volne in umetne svile.

Površina obdelane zemlje se je na Norveškem od izbruha vojne povečala za 25 odstotkov.

Denarstvo

Narodni dohodek v Češko-Moravski cenijo na 50 milijard Kč. Od tega dohodka je šlo 1.5% za življenjsko zavarovanje. Ta visoki odstotek jasno priča, kako silno je v Češko-Moravski razvito življenjsko zavarovanje.

Angleške in ameriške oblasti v Severni Afriki so navzile formalno še veljavnemu valutnemu sporazumu med Francijo, Anglijo in USA, znižale tečaj francoskega franka od 176.60 frankov za funt na 300, za dolar pa od 43.80 na 75 frankov. Posledica te devalvacije franka je bila, da je padel francoski frank na švicarskih borzah od 9.30 na 5.75.

V Birmi je ustanovila japonska vlada posebno banko z glavnico 10 milijonov rupij. Pobuda za ustanovitev banke je izšla iz japonskih vojaških krogov in ti bodo tudi upravljali banko.

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova 3
Telefon št. 22-72.

Il mio bambino è a letto con l'influenza... Moj otrok je zbolel za influenco...

Le così dette forme influenzali comprendono, accanto alla vera influenza, quel complesso di malattie invernali rappresentate da tosse, febbre, faringiti, tracheiti, bronchiti.

In tutti i malanni da raffreddamento è rimedio sovrano la

Tako zvane oblike influence obsegajo, poleg resnične influence, še množico zimskih obolenj, kakor so kašelj, mrzlice, vnetja grla in sapnika, bronhitis. Proti vsem boleznim prehlada Vam pomaga

RODINA

Contro il raffreddore e le forme influenzali
Zoper prehlad in oblike influence

È INUTILE SOFFRIRE!
ZAKAJ BI TRPELI!